

Klage til Sivilombudsmannen

Klage på mulig ugyldige og uriktige forvaltningsvedtak av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Engerdal kommune i forbindelse med konsesjon for Kvitvola/Gråhøgda vindkraftverk i Engerdal kommune. Herunder at det er tatt utenforliggende hensyn idet utbyggingsavtale med Austri Kvitvola DA er vektlagt.

Bakgrunn

Den 25. april 2014 sendte jeg vedlagte *Melding om mulig påvirkningshandel og korrupsjon fra Eidsiva Energi AS, Austri Kvitvola DA og Norges vassdrags- og energidirektorat i forbindelse med konsesjon for Kvitvola/Gråhøgda vindkraftverk i Engerdal kommune* til ØKOKRIM (4 s. vedl.1). Grunnlagsmaterialet for dette lå i en *Utredning om mulige straffbare handlinger i forbindelse med NVEs konsesjon for Kvitvola/Gråhøgda vindkraftverk* som jeg da hadde utarbeidet (142 s. vedl.2). Den 30. april 2014 mottok jeg svar fra politiadvokat Helene Bærug Hansen hos ØKOKRIM med følgende hovedinnhold (1 s. vedl.3).

Slik jeg ser det dreier denne saken seg om hvorvidt NVE og Engerdal kommune har fattet ugyldige/uriktige forvaltningsvedtak, herunder om det er tatt utenforliggende hensyn idet utbyggingsavtale er vektlagt.

Dette er en sivil sak, ikke en straffesak og dermed ingenting for ØKOKRIM.

Om du ønsker å ta dette videre vil dette eventuelt måtte gjøres gjennom en forvaltningsklage/sivilt søksmål.

Forvaltningsklage

På bakgrunn av dette vil jeg derfor rette en forvaltningsklage til Sivilombudsmannen på at NVE og Engerdal kommune kan ha fattet ugyldige og uriktige forvaltningsvedtak i forbindelse med konsesjon for Kvitvola/Gråhøgda vindkraftverk i Engerdal kommune. Årsaken til dette er at Engerdal kommune har tatt utenforliggende hensyn gjennom en vektlegging av utbyggingsavtale med Austri Kvitvola DA, da kommunen fattet et *positivt* utbyggingsvedtak. For NVE og Olje- og energidepartementet (OED) har et slikt vedtak vært en maksime for å gi konsesjon, ifølge en omtalt undersøkelse fra juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo. Det føles uriktig og krenkende at energiselskaper skal kunne betale kommunen for å få gjennom sine egne interesser med å bygge om lag 50 vindkraftmaster,

hver 150 meter høye, på snaufjellet innenfor norsk vernet naturområde, når 99 prosent av høringsuttalelsene er negative til en slik utbygging. Slik jeg ser det, foretar kommunen et uriktig og urimelig forvaltningsvedtak, fordi et selskap har foretatt en påvirkningshandel og kommunen tar utenomliggende hensyn til dette gjennom sitt forvaltningsvedtak. Jeg viser også til at det står organiserte interesser bak og påvirker kommunene i Norge til å fatte slike «positive» utbyggingsvedtak ettersom de vet at dette er en forutsetningen for konsesjoner.

Utbyggingsavtale

Alle forvaltningsorganer må ha lovlig hjemmel for sine vedtak. Engerdal kommune har imidlertid fattet et positivt utbyggingsvedtak på bakgrunn av en utbyggingsavtale med utbygger av vindkraftverket. Utbyggingsavtalen inneholder to hovedelementer.

1. Engerdal kommune får økonomiske bidrag på 200.000 kr årlig over tre år fra utbygger til juridisk bistand og for gjennomføring av planen. Men ettersom det her er en statlig reguleringsplan NVE står ansvarlig for, framstår kommunens «gjennomføringsbidrag» mer som en ulovlig påvirkningshandel.
2. Engerdal kommune får også en omfattende driftskompensasjon på om lag 12,5 mill. kr årlig. Men fordi denne forutsetter at kommunen fatter et *positivt* forvaltningsvedtak, framstår dette vedtaket uriktig ettersom det er tatt på bakgrunn av utenforliggende hensyn.

I dette tilfellet har ikke Engerdal kommune noen lovlige hjemler for å ta imot økonomiske bidrag fra utbygger ved etablering av vindkraftverk. For å forsvare sine handlinger drar Engerdal kommune en parallell til utbyggingssaken om Trysilvassdraget som ble varig vernet i 1972 og der Engerdal kommune fikk en engangskompensasjon, det såkalte «Femundsfondet». Feilen de gjør her er å vise til et helt annet lovverk og som gjelder for vannkraftanlegg. Ifølge *vannressursloven* § 19 vil kommunen sikres en konsesjonsavgift for skader og ulemper et vannkraftanlegg medfører og ifølge *skatteloven* § 18-1 sikres vertskommuner for vannkraftanlegg inntekter gjennom en naturressursskatt. Men disse bestemmelsene gjelder *ikke* for *vindkraftverk*. Den eneste økonomiske ordningen i regelverket som sikrer kommunen inntekter av vannkraftanlegg, er eiendomsskatten. De ytelsene Engerdal kommune får gjennom avtalen med Austri Kvitvola DA går langt over de inntektene som ville ha kommet av anleggets eiendomsskatt. Vindkraftutbygging i Norge er en relativt ny virksomhet og noen lovhjemmel for denne typen økonomiske bidrag har ikke lovgiver gitt

fram til i dag. Kommunen har derfor ingen anledning til å henvise til lovhjemler for vannkraftanlegg for legitimering av «utbyggingsavtaler» om økonomiske bidrag til vindkraftanlegg. Og uansett har ikke kommunen anledning til å ta økonomiske utenforliggende hensyn når slike vedtak skal fattes.

Inhabilitet

Engerdal kommune har 3,58 mill. aksjer i Eidsiva Energi AS, som står bak vindkraftanlegget i Engerdal, en eierposisjon på 1,05 prosent andel (2012) og intensjoner om ytterligere oppkjøp i selskapet. I tillegg er det dokumentert at en rekke ansatte og politikere i kommunen er inhabile. Den tidligere ordføreren har også innrømmet at hele formannskapet er inhabilt. Engerdal kommune får årlig et økonomisk utbytte av Eidsiva Energi AS. Derfor er hele kommunestyret inhabilt og denne saken burde vært behandlet av en settekommune.

Konsesjonsvedtak

NVE har ved konsesjonen for vindkraftverket i Engerdal vektlagt kommunens *positive* utbyggingsvedtak. Ettersom Hedmark fylkeskommune og Fylkesmannen i Oppland (settefylkesmann) har innsigelser til konsesjonen, blir saken anket inn for OED hvis NVE ikke tar klagen til følge. Fram til i dag har alle kommuner fått endelig konsesjon når de har fattet *positive* utbyggingsvedtak, unntaksvis der opplagt store samfunnsinteresser har stått på spill. NVE har erfart at Engerdal kommune har fattet et uriktig og ugyldig utbyggingsvedtak, men så langt stilltiende sett bort fra dette i tillegg til en rekke brudd på saksbehandlingsprosedyrer dokumentert gjennom vedlagte utredning.

Ingen imøtegeelser

Etter at jeg sendte ut min utredning den 25.april 2014 med kopi til 18 berørte parter, blant annet Engerdal kommune og NVE, har jeg verken mottatt noen argumenter mot eller at noen har søkt å gjendrive eller imøtegå de beskrivelser og påstander jeg har framsatt.

Klage

Jeg tillater meg derfor å klage på mulig ugyldige og uriktige forvaltningsvedtak av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Engerdal kommune i forbindelse med konsesjon for Kvitvola/Gråhøgda vindkraftverk i Engerdal kommune.

Eiksmarka/Engerdal den 18. juni 2014.
Vennlig hilsen

Trond Gabrielsen